

Xana ku ta endleka yini loko ndzinga lavi ku tirhisa vukorhokeri lebyi ndzi rhumeriwa eka byona na swona kliniki kumbe xibedlele lexi ndzi tsakelaka ku tshunguriwa eke xona axi tsarisiwanga na NHI?

A hansa ka NHI wa ha ta swikota ku fikelela kliniki kumbe xibedlele lexi uxi tsakelela. U lemukisiwa leswaku loko wu kuma ku tshunguriwa eka ndzawu leyi yinga tsarisiwangika na NHI, kumbe loko unga tsakeli ku landzelela ndlela yaku rhumerika, ntsengo hinkwawo lowu uwu hakeleke a wunga vuyiseriwi wona. Leswi swi vula ku uta fanela ku hakela hi mali ya wena leyi humeka yiri exikhwameni xa wena ku endlela leswaku u kuma vukorhokeri endzhawini yaleyo.

Xana ndzi ta hakela xibalo xa NHI?

Emasungulweni, ku tava kuri hava xibalo eka NHI. Mfumo wuta hlanganisa minkwama hinkwayo ya swa timali ta swa rihanyo hinkwayo leyi yinwe sweswi eka swiyenge xa swa rihanyo swa mfumo ku kota ku sungula NHI. Kutani loko NHI yi simekiwili yiri karhi yi tirha, ndhawulo ya swa timali yi ta tisa xibalo xa le hansa ku olovisela ntsengo lowu vekeraweke swa rihanyo swa mani na mani.

Xana kuta endleka yini enkarhini was sweswi ku fikela loko NHI yi ta sungula kutirha?

Loko NHI yinga seva nawu, yi tava nawumbisi lowu faneleke to pasisiwa hi palamende. Eka malembe mantlanu lama landzelaka, mfumo wuta endla matshala-tshala yaku langhutisisa ka malunghiselo ya switirhisiwa swa NHI. Leswi swi ta endla ku olovisa mafambiselo ya swa vukorhokeri. Mfumo wu ta tlhela wu hatlisisa ku pfuxa hi vuntswa tikliniki na swibedlele, ku letela na ku tola vatirhi manyingi na ku tiyisisa xiyimo xa le henhla xa rihanyo. Mfumo wuta landzelerisa ku endlela leswaku mirhi yi tshama yiri kona etindzhawini taswa rihanyo. Ku tlula kwalaho mfumo wuta tiyisisa leswaku manyala na vukungundwani swa herisiwa, leswi swi ta endla leswaku tindhawu hinkwato ta swa rihanyo tiva ti lulamerile tu sungula NHI

Xana NHI I Yini?

NHI: Ndzindzakhombo wa swa rihanyo wa rixaka NHI i vumunhu loko hi khomana hi hlayisana tani hi tiko eminkarhini ya swi laveko. NHI indlela leyi vaaka tiko hinkwavo va Afrika Dzonga vanga ta fikela vukorhokeri bya xiyimo xa le henhla bya swa rihanyo.

Xana NHI yi tirhisa kuyini?

NHI yi ta xava vukorhokeri bya xiyimo xa le henhla bya swa rihanyo eka vaaka tiko hinkwavo va Afrika Dzonga. Vukorhokeri lebyi byi ta yisiwa eka vaaka tiko hi vatirhela rihanyo va ntokoto na vakorhokeri va unwana na unwana va rixaka na va purayivhete va swa rihanyo, va tlhela va swi ngenisa eka sisitimi yinwe ya swa rihanyo leyi yi tirhelaku na ku tlhela yi fikelela swilaveko hinkwaswo swa vaaka tiko va Afrika Dzonga.

NHI yi ta hlanganisa minkwama ya swatimali ya rixaka naya purayivhete eka nkwama unwe lowa wunga ta tiyisisa tihakelo ta munhu unwana na unwana loyi a lavaka mpfuno wa swa rihanyo hi nxavo wa lehansi.

Xana I mani loyi a nga tava xirho xa NHI

MuAfrika Dzonga unwana na unwana, munhu loyi a ngani mfanelo waka tshama laha Afrika Dzonga, vanhu lava nga vutshavela-hwihwa na vakhomiwa vata swikota ku ti tsarisela eka NHI. Nwana unwani na unwani loyi a velekewe kumbe loyi a tshamaka laha Afrika Dzonga u ta fikelela NHI. Kutani ehandle ka lava va hlayiweke laha ehenhla, lanwanyani vona vata fikelela ku pfuniwa ka xihatla na leka mavabyi lawa ya khumbaka lavo tala.

(Xiyisisani): va tirhela vuthu ra Afrika Dzonga vona vata kala vahari ni nkwama wa vona wa le tlhelo.

Xana ndzi nga visa kuyini xirho xa NHI?

U nga va xirho hiku ti tsarisa wena na va muti wa wena eka Dokotela rale kusuhi na wena kumbe a kliniki.

Xana ndzi ta kuma vukorhokeri bya swa rihanyo mahala ekarhini wa swesweke?

Endzhaka ka loko u voniwile he muongori kumbe Dokotela, hivona vanga ta teka xiboho xo ku rhumela eka Dokotela wa ntokoto. Ku pfuneka ka wena swita fambelana na swilaveko swa wena swa rihanyo. NHI yita ku pfumelela ku teka xiboho xihhi na xihhi himayelana na swa rihanyo ra wena ku tirhisana kunwe na vatirhi vaswa rihanyo lava vanga ta ku pfuna ku kuma kupfuneka ku ya emahlweni.

Loko u kamberiwile endzhawini ya NHI na loko u lo rhumeliwa ka kuma kupfuneka awunga hakeli nchumu kumbe ku tirhisa karata ya wena ra swa vutshunguri. ulemukisiwa leswaka vakorhokeri byi ta va bya mahala.

Xana ku ta humelela yini hi karata ra mpfuno ra swavutshunguri ra wenake?

Karata ra swa vutshunguri riva rahari kona kambe ari nga koti ku kunyika vukorhokeri lebyi byi fanaka nabya NHI.

Ndzi ni karata ra mpfuno ra savutshunguri hikuwa andzi tsakeli ku yima tilayini to leha kumbe ku vonakala e swibedlele swo ka swinga basanga. xana NHI yi ta kota ku tiyisisa xiyimo xo amukeleka xa le henhla xa vutshunguri loko no tshika kuva xirho xa mpfuno wa vutshunguri?

Mpfumo wo ta hlukisa miako hinkwayo ya swarhanyo ku endlela leswaku kungavi na ku hambana eka miako ya mpfumo naya purayivhete. Leswi swi ta endleliwa ku tiyisisa leswaku miako hinkwayo yi fikelela swilavelo na milawo hinkwayo ya hofisi ya Health Standards Compliance kuva xirho xa NHI. Xikongomelonkulu i ku endlela ku hunguta tilayini to leha na ku tiyisisa leswaku miako ya swa rihanyo yi basile naswona yi tiyisisa vutshunguri lebyi helisekeke endzaweni lexi hlayisekeke.

